

JAN EN JOPIE HORST, WERKEN AAN DE BASIS VOOR GREENPEACE

Jan Abrahamse

Je ziet ze op elke milieumanifestatie, braderie en andere milieukิจกรรมen in en rond Groningen. Jan Horst, herkenbaar aan zijn ruige grijze baard, en de charmante Jopie vormen de kerngroep Groningen Noord van Greenpeace. Een milieurorganisatie met een aantal kerngroepen in Noord-Nederland, die helaas nog niet zijn aangesloten bij de Stichting Noorderbreedte. Een dag na de spektakulaire TV-beelden van de Greenpeace-actie in de Russische wateren ten westen van Alaska hebben we op het zonovergoten naaktstrand van Schiermonnikoog een gesprek met deze enthousiaste en sympathieke aktievoerders.

Jan Horst (44) is geboren en getogen in de stad Groningen waar hij opgroeide in een streng gereformeerd bakkersgezin. Het was toen vanzelfsprekend dat hij samen met zijn broer in de bakkerij ging werken. Dat heeft hij, evenals Jopie (41), gedaan tot zijn dertigste. Toen kwam er een duidelijke ommekeer in hun leven. Ze stapten uit de bakkerij en Jan ging werken bij een internationaal bureau voor marktonderzoek. Ze gingen verhuizen naar Sauwerd, werden actief in de Citygroep, een kritische beweging van buitenkerkelijken, de antikernenergiebeweging, naturalistenvereniging en de PPR. Aan vergaderen hebben ze een broertje dood; ze willen alleen werken aan de basis. Dat doen ze nu voor Greenpeace op milieumanifestaties en geven lezingen voor scholen, politieke en maatschappelijke organisaties.

Waren jullie voor die tijd al actief in natuur- en milieubescherming?

Jan: 'We hebben elkaar leren kennen op het strand van Ameland in 1963. Het vroegere bestuurslid van de Waddenvereniging Hans Wouters had toen samen met zijn vriendin Adrie een expositie opgezet in een oude schuur en we hebben met hun een wadexkursie gemaakt.

Begin walfietstocht; voor Provinciehuis Commissaris van de Koningin Vonhoff en Jan en Jopie Horst

Aan het eind van de jaren '60 raakten we betrokken bij de Citygroep, een beweging van buiten de kerk geraakte lieden, die andere wegen wilden inslaan. In de milieugroep van deze Citygroep ben ik actief geweest. Deze voerde allerlei akties, zoals een glasactie die het statiegeld weer terug wilde. We hebben toen o.a. alle jeneverflessen van drankhandel Jos Beeres verzameld en op een zaterdagmorgen, toen de winkel hartstikke vol stond, de flessen weer teruggebracht en gezegd: die kunt u wel weer gebruiken want ze zijn tenslotte ook van u.' Jopie: 'We hebben toen ook al handtekeningen verzameld tegen de militaire oefenterreinen in de Lauwersmeer. We zijn ook actief geweest voor milieuzaken vanuit de PPR in Sauwerd.'

Wanneer zijn jullie met het Greenpeace-werk begonnen?

Jan: 'In 1980 las ik over een walfietstocht die Greenpeace organiseerde om zo geld bij elkaar te fietsen voor de organisatie om akties te kunnen voeren. Iedereen kon vanuit het hele land op de fiets stappen en kon zich laten sponsoren via familieleden en kennissen, die jou dan een bepaald bedrag per kilometer betaalden. Met een aantal mensen in het dorp zagen we dat wel zitten. We hebben toen 2 dagen in de stromende regen gefietst naar Amsterdam. Via een artikelje in de Groninger Gezinsbode nam de kerngroep van Greenpeace in Groningen contact op met ons. Deze mensen studeerden toen nog en de Greenpeace-aktiveren groeiden hun een beetje boven het hoofd. Zij zagen in ons een welkome afwisseling van de wacht. We hebben toen de kerngroep en de verkoop van het materiaal overgenomen.'

Wat zijn jullie activiteiten?

Jopie: 'We worden gevraagd op scholen en houden lezingen, draaien films en videobanden. Dat is erg leuk want dan kom je in contact met alle lagen van de samenleving: plattelandsvrouwen, studenten en politieke partijen.'

Jan: 'Verder werken we samen met Heiko Pentenga van het IVN. En hebben we meegedaan aan het project "Groningen als leefomgeving" van de Milieufederatie Groningen. Ook hebben we de walfietstochten georganiseerd vanuit het noorden.'

Jopie: 'Het is erg gezellig om met zo'n groep mensen samen op te trekken.'

Jan: 'Het geldt dat je bij elkaar fietst is erg belangrijk, maar het sociale aspect van zo'n fietstocht sprak ons ook erg aan. De laatste fietstocht vond ik een flop. Greenpeace mikt altijd op de jeugd en jong Nederland ligt op de knieën voor de popgroep Doe Maar. Die hadden ze gekontrakteerd. De Groninger groep heeft zo'n f 20.000,- bij elkaar gefietst. Als je dan later hoort dat de hele manifestatie zo'n f 25.000 kost aan zaalhuur, geluidsapparatuur voor Doe Maar, dan vraag ik me af: verdomme, hebben we nu voor Greenpeace gefietst of voor een jeugdmanifestatie.'

Bij de laatste Lauwersmeermanifestatie heb ik meegedaan aan de oekumenische werkgroep Herman Verbeek.'

De kont roesten

Ik zie dat je Trouw leest en in verband met de Lauwersmeermanifestatie wil ik je vragen wat je vindt van de verslagen en het hoofdredactioneel commentaar over de voorbereidingen van deze, naar mijn smaak, uiterst geslaagde manifestatie. Een aantal organisaties, zoals de Waddenvereniging, werden door Trouw beschuldigd als een kommunistische mantelorganisatie, omdat het Volkskongres één van de 80 deelnemende organi-

saties was, die ook in het platform zat.

Jan: 'Trouw heeft het image een christelijk dagblad te zijn en heeft een grote groep rechtse lezers die ze willen vasthouden. Deze berichten stoten de linkse lezers af. Als het nog lang zo doorgaat zeggen wij ons abonnement op en nemen de Volkskrant, die overigens door dezelfde bezorger gebracht wordt. Hij brengt ook de Telegraaf rond, die man rekent alleen maar in geld. Het zal hem de kont roesten welke verderfelijke gedachten die dan verspreidt.'

Jopie: 'Wat wij heel belangrijk vinden van Trouw is het vele kerknieuws en de vernieuwingen daarin; ook over het IKV vind je veel informatie. Wij zitten als randkerkelijken in een conservatief christelijk dorpje en willen daarom daarover geïnformeerd zijn.'

Jan: 'Ik voel me erg verwant met Jan Wolkers die geschreven heeft: Je hebt er een tik van meegehad (van de christelijke opvoeding) en je raakt het nooit meer kwijt.'

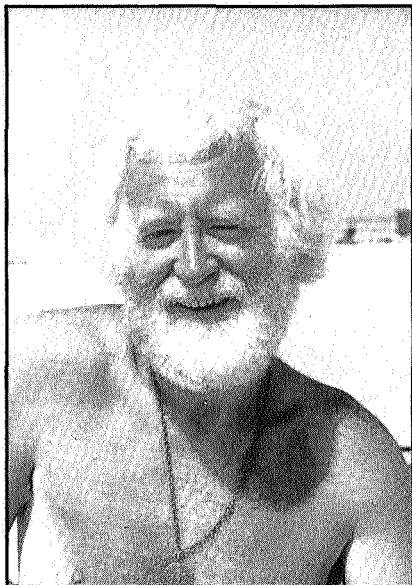
Kun je iets vertellen van de structuur van Greenpeace?

Jan: 'Alle besluiten van Greenpeace International worden genomen in de council, een overkoepelend orgaan, waarvan David McTaggart de voorzitter is. Het hoofdkantoor zit in Vancouver. In Nederland is Greenpeace een stichting met een bestuur en kantoor met een aantal medewerkers in Amsterdam. Door het hele land zitten zo'n kleine 50 kerngroepen. Een maal per jaar is er een kerngroepenoverleg. Dat vind ik veel te weinig. Eigen ideeën binnen die organisatie kun je niet kwijt. Het wordt strak van bovenaf geregeld.'

Het gaat om de informatie

Verschillen de activiteiten van de kerngroepen onderling?

Jopie: 'De kerngroepen die de laatste tijd erbij gekomen zijn richten zich alleen maar op verkoop van artikelen. Wij gaan er echter vanuit

dat alles wat we verkopen is meegenomen, maar de informatie daar gaat het om. We werken ook heel veel met de jeugd. Het enthousiasme onder de jeugd is zo groot, en via de jeugd krijg je de ouders. Andere groepen vergaderen zich suf met zo'n 4 of 5 mensen. Daar hebben we geen tijd voor.'

Hebben de noordelijke kerngroepen regelmatig contact met elkaar?

Jopie: 'Nee en dat vinden we jammer. Amsterdam regelt steeds de bijeenkomsten, maar ze beseffen niet dat je de mensen uit het Noorden anders moet benaderen dan in het westen.'

Hebben jullie enige invloed op het landelijk of internationaal beleid van Greenpeace?

Jan: 'Heel weinig. De grote internationale ak-

ties worden besloten binnen de council. Wij zelf mogen geen acties ondernemen. We doen mee met manifestaties en activiteiten, zoals bv. de Noorderbreedte- en Lauwersmeeractiviteiten.'

Hitleriaanse methoden en intimidatie

Horen jullie wel eens negatieve reacties over Greenpeace?

Jopie: 'Een keer is dat gebeurd toen de Scheldeborg van firma Wagenborg uit Delfzijl vaten met radioactief afval moest dumpen. Het Nieuwsblad van het Noorden heeft daar toen zeer negatief over geschreven onder de kop "Hitleriaanse methoden en intimidatie van Greenpeace". De mensen waren toen erg boos op Greenpeace, maar er waren allerlei randfiguren die met Greenpeace niets te maken hadden en die hebben de ramen van het kantoor van Wagenborg ingegoooid.'

Blokkade voor Baikalrobben

'We werden kort geleden gebeld door Lies Veder van Greenpeace Amsterdam, die daarvoor een jaar gewerkt heeft bij de zeehondencreche van Lenie 't Hart, met de mededeling dat ene meneer Van der Brink, dierenhandelaar in Soest, een aantal Baikalrobben had geïmporteerd uit Rusland voor commerciële doeleinden. De verzorging van die beesten in Soest was niet van dien aard dat er voor het leven van die beesten kon worden ingestaan. Toen heeft hij contact opgenomen met Lenie 't Hart. In de creche was toen nog ruimte omdat de huilers (jonge zeehonden) er nog niet waren. De basins zijn toen leeggemopt en met zoet water gevuld. Op basis van een kontrakt heeft Lenie 't Hart die verzorging op zich genomen. Greenpeace heeft toen de dierenbescherming ingeschakeld en die heeft een proces tegen die dierenhandelaar aangespannen wat betreft het onvoldoende verzorgen van deze dieren. Verder worden er pogingen gedaan om deze robben op

de lijst van bedreigde uitheemse diersoorten te krijgen.

De Greenpeace kerngroepen in Noord-Nederland zijn:

Groningen

Hoogezand 9602 ZN, G. van Genderen, Spoutnik 19, tel. 05980-22062, dag. 17.00-19.00
Nieuw Beerta 9687 PT, Koos Smit, J.F. Zylkerstraat 5, tel. 05972-2378, ma t/m vr 18.00-20.30
Sauwerd 9771 AK, J. Horst, Gouden Regenplein 4, tel. 05909-1510, ma, di, na 18.00

Friesland

Beetsterzwaag 9244 ER, Annie Poortman-de Vries, Hazzeleger 4, tel. 05126-1563
Hantum (Dokkum) 9147 BH, L. Oppenhuis, Hiausterweg 5, tel. 05190-6346
Leeuwarden 8935 GD, Henny Welling, Raagrass 305-307, tel. 058-886206
 18.00-20.00, tel. 058-886184 14.00-17.00
West Terschelling 8881 CW, M. Groenier, Douwe Totlaan 5, tel. 05620-2928
Harlingen 8862 VA, Anna Lichtendahl, Hugo de Grootstraat 1, tel. 05178-7963, ma t/m vr 12.00-16.00

Drente

Assen 9406 VL, Thea Mourik, Moezelstraat 10, tel. 05920-51301, ma 17.00-20.00
Emmen 7823 BH, Mirjam Janssen, Laan van de Marel 313, tel. 05910-21818, ma, di, do 10.00-12.00, 19.00-21.00
Hoogeveen 7902 GS, Géralde Smit, Tamboerpassage 110, tel. 05280-65760
Nw. Roden 9311 VA, J. Jager, Zevenhuisterweg 9, tel. 05908-17823